

Konečně uvedme, že za nástroj záruky kvality vzdělávání lze považovat rovněž polský kvalifikační rámec, který usiluje o zvýšení transparentnosti, dostupnosti a kvality kvalifikací. V případě Polska je tento rámec vyvíjen od roku 2011 v návaznosti na Evropský kvalifikační rámec (viz IBE 2012).

Systém hodnocení učitelů má v případě Polska svou interní a externí dimenzi. Interní dimenze je spojena s pravidelným hodnocením výkonnosti učitelů ze strany ředitele školy, která může probíhat jednak na bázi hospitace ve třídě a jednak na bázi sebehodnocení učitele v duchu osobního rozvojového plánu. Dopady takového hodnocení např. na finanční ohodnocení jsou mezi školami odlišné (viz OECD 2013a).

Externí dimenze hodnocení učitelů je spojena jednak s pedagogickým dohledem ze strany pověřené autority vojvodství (tzv. *kurator oświaty*) a jednak s možností kariérního růstu učitele na čtyřech profesních stupních – začínající učitel na dobu 1 roku, smluvní učitel, jmenovaný učitel a profesor. Pro to, aby učitel mohl postoupit do vyššího profesního stupně, je vyžadována adekvátní kvalifikace, délka praxe a pozitivní hodnocení vzdělávacích výsledků na bázi osobního rozvojového plánu, schválení kvalifikační radou a pro kategorii smluvní učitel rovněž úspěšné absolvování standardizovaného zkoušení. Zařazení učitele v rámci těchto čtyř profesních stupňů má úzkou vazbu na jeho finanční ohodnocení (viz Smoczynska et al. 2012, UNESCO 2012c, OECD 2013a).

Hodnocení a sledování kvality ve vzdělávání na úrovni polských škol probíhá jak v interní, tak externí podobě. Každá škola a následně její učitelé mají v tomto ohledu povinnost vytvářet vlastní systém hodnocení v návaznosti na národní kurikulum a školní vzdělávací programy. Na tomto základě rovněž funguje sebehodnocení školy, metodicky založené na principech strategického plánování (viz Sawicki 2009, Smoczynska et al. 2012, Anczewska a Charzynska 2012).

Externí hodnocení škol je založeno na dvou základních formách hodnocení:

- První forma hodnocení je založena na centrálně organizovaných testováních žáků základních a středních škol. Výsledky národních testování poskytují školám zpětnou vazbu pro identifikaci jejich silných a slabých stránek, a to v kontextu srovnání s referenční hodnotou všech škol. Hodnocení z testování je přitom doplněno o další relevantní statistické údaje (viz např. Sawicki 2009).
- Druhá forma hodnocení představuje práci dohledového orgánu vojvodství (tzv. *kurator oświaty*), která v sobě integruje tři hlavní úkoly. První úkol je spojen s evaluací stavu a podmínek vzdělávání na školách ve správním území, tj. role evaluační. Druhý úkol je spojen s kontrolou souladu činnosti školy s legislativními požadavky (např. kvalifikace učitelů, dodržování realizace kurikula a fungování systému sebehodnocení, dodržování práv žáků a další), tj. role inspekční. Třetí úkol je spojen s podporou školám v jejich pedagogické činnosti, a to včetně inspirace k inovacím, tj. role podpůrná. Obecným cílem těchto aktivit je zvyšovat kvalitu vzdělávání polských škol. Práce dohledového orgánu rozlišuje komplexní hodnocení škol integrující tři výše uvedené role a problémově orientované hodnocení zaměřené tematicky. Hodnocení přitom probíhá jednak na bázi sběru relevantních informací a jednak aktivitami přímo v prostředí školy včetně zohlednění názorů rodičů a žáků. Plán práce dohledového orgánu je zpracováván na rok dopředu, přičemž rozlišuje zejména strukturu plánovaných hodnocení. Poznamenejme, že z realizovaného hodnocení pořizuje dohledový orgán závěrečnou zprávu, včetně hodnocení výsledků na pětibodové škále (viz Dziewulak 2013, UNESCO 2012c, Smoczynska et al. 2012, Eurydice 2010).

Podoba hodnocení celého vzdělávacího systému Polska je složena ze čtyř základních částí v podobě (viz UNESCO 2012c, Smoczynska et al. 2012):

- účasti Polska v mezinárodních šetřeních PISA, PIRLS, TIMSS či dalších,
- národního testování standardů národního kurikula, a to v 6., 9. a 12. roce studia,